

Trnovska vas • O reševanju poplavalne problematike ob Pesnici

Kaj bo prej – riževa polja ali Pesnica v svoji strugi

V Trnovski vasi se je v sredo dopoldne zgodilo napovedano srečanje županov občin, ki se že dalj časa srečujejo z rednim poplavljanjem Pesnice, predstavniki okoljskega in kmetijskega ministrstva ter vodnogospodarskega podjetja Ptuj in mariborskega vodnogospodarskega biroja. Poanta sestanka je bilo skupno iskanje rešitev pereče problematike, ki se navezuje tako na sam vodotok Pesnice kot na nevzdrževan in nefunkcionalen hidromelioracijski sistem (HMS), kakšnih morebiti pričakovanih rešitev ali odgovorov s strani odgovornih institucij pa tako ni bilo pričakovati ...

Kot so ugotavljali vsi prisotni, so razlogi za nenehno poplavljanje in razlivanje Pesnice že ob manjših ne le ob velikih nalivih, ki ogrožajo tako kmetijske površine kot tudi stanovanjsko imovino občanov, predvsem v zastarelem, pa tudi nevzdrževanem HMS, v nevzdrževani in zelo slabo pretočni strugi Pesnice, svoje pa je dodal še človeški faktor poseganja v naravo; najbolj se je vodni režim prizadel z izgradnjo avtoceste.

Sistem izsuševanja ima že 60 let

Dejstvo je, da se je HMS Pesnica vzpostavil pred dobrimi petimi, skoraj šestimi desetletji, kot je povedal Smiljan Juvan iz VGB (vodnogospodarski biro Maribor), ki je predstavil še nekaj statističnih podatkov: da površina povodja Pesnice meri 549 km², da je v osuševalni sistem vključenih skoraj 8000 ha kmetijske zemlje, čez katerega je speljanih 101 kilometer melioracijskih jaskov ipd., vse z namenom, da se že takrat poplavno področje preuredi v kmetijske površine.

Jasno je, da je po toliko letih sistem že nefunkcionalen in zastarel, da bi ga bilo potrebno posodobiti že prej, če pa se k temu doda še zelo površno in le občasno vzdrževanje, je slika rednih poplav popolnoma razumljiva, sploh še ob pojavu desettletnih voda. Sicer je pa Juvan menil, da sam sistem še ni za odpis, ampak je potrebno najprej rešiti problem pretočnosti reke.

Kmetijsko in okoljsko ministrstvo bi reševalo s študijami, ker denarja ni

Zahteve županov oz. kmetov, da se jim zaradi letošnje res hudo poplavalne sezone oceni in povrne škoda, je kmetijsko ministrstvo gladko zavrnilo s pojasnilom, da je poplave možno zavarovati, kar država že financira, zato o povrnitvi škode iz tega razloga ne bo možno govoriti. Branko Ravnik kot predstavnik MKGP je sicer povedal še to (kar je bilo pričakovati), da se bo kmetijsko ministrstvo še kako zavzemalo za ohranitev kmetijskih površin, da pa samo nima nobenih pristojnosti pri reševanju vodotokov, upoštevati pa mora tudi zahteve okolja varstvenikov, ki velikokrat niso ravno v podporo aktivnemu kmetovanju.

Potem se je oglašil Samo Kopač z okoljskega ministr-

Na dobri dve uri trajajočem srečanju na temo rešitve poplavalnih območij ob celotnem toku Pesnice se, razen veliko besed, ni doreklo all rešilo nič; še vprašanje, ali naj se najprej poglobi Pesnica in s tem doseže njena večja pretočnost, preden se uredi zapušen (in prav tako večinoma pod vodo) hidromelioracijski sistem, ne. Denarja v državni blagajni namreč ni za nič od tega ...

stva in podal žogico odgovornosti nazaj na kmetijsko ministrstvo, češ da je v njihovi pristojnosti res vzdrževanje vodotokov in akumulacijskih zajetij vode, ne morejo pa reševati problemov v HMS, ki so v pristojnosti kmetijskega ministrstva ... In še, da je po glavni cilj MOP varovanje in zaščita prebivalcev, ne pa kmetijskih površin, in da je na Agenciji za varstvo okolja že v pripravi posebna študija oz. sanacijski program z vzdrževanjem za to območje, a žal denarja za izvedbo niti približno ni na vidiku. Kopač je del odgovornosti za nastalo škodo pripisal tudi Darsu, ki je z izgradnjo avtoceste vplival na spremenjen vodni režim Pesnice, zato naj sodeluje zdaj tudi pri reševanju negativnih posledic.

Za njim se je oglašil po-

slanec in destrniški župan Franc Pukšič: »Očitno je, da odgovorni niste pripravili odgovorov in rešitev na naše sklope s prejšnjega sestanka, ki smo vam jih posredovali! Od vas bi pričakovali kaj bolj konkretnega kot zgolj ugovorov in rešitev na naše ugovore stanja, ki ga najbolj čutijo prav občani in tudi občinski proračuni! Kaj pa nam lahko pomagajo študije in programi, sploh takšni, ki nimajo finančne zagotovila za realizacijo! Tega pa res ne rabimo! Škoda je že, potrebno jo je povrniti in to je naloga tistega, ki jo je povzročil. Vse ostalo je sprenevedanje! Kmetijsko ministrstvo naj pove, kdaj in kako bo rešilo zamuljene jarkove v HMS, kako se bo ta sistem sploh saniral! Še bolje pa bi bilo, če denar za to namenite občinam, pa bomo vse to izvedli veliko hit-

reje in učinkoviteje!«

Direktorica konzorcija za namakanje Podravja Mira Edelbaher se je odzvala z dokaj jeznim pojasnilom, da se pristojnosti glede vzdrževanja HMS v javnosti tolmačijo zelo napačno; da so kmetje te sisteme dolžni vzdrževati pravzaprav sami (razen določenih del) in da je konzorcij v težkem položaju, ker je zdaj treba sanirati več let zapuščene sisteme, da to ne bo šlo hitro, da so zato tudi zneski glede na stanje lahko različni in da bi k vzpostavitvi boljšega stanja lahko kaj »primaknile« tudi občine ... Župan – gostitelj srečanja – Alojz Benko pa ji je hitro vrnil s pojasnilom, da občina nima zakonske podlage za investiranje v HMS: »Sicer pa je menda jasno, da je sistem po 60 letih preživel, saj ima vsaka zadeva

svojo življenjsko dobo, ne? In da ga je treba, tako kot vsako stvar, renovirati če že ne zamenjati.«

VGP in občine ob spodjem toku za boljšo pretočnost Pesnice

Da je bolj kot nevzdrževan HMS krivda za poplavljanje v nepretočnosti Pesnice, je nato povedal še direktor VGP Ptuj Drago Klobučar, čeprav je še dodal, da popolne protipoplavalne varnosti ni in je nikoli ne bo: »Res pa je, da naše podjetje že leta dolgo opozarja na izjemno slabo in nevzdrževano strugo Pesnice in da bo treba nekaj ukreniti!«

Juvan je potem izpostavil dve varianti rešitve, in sicer; ali naj se poveča pretočnost reke ali pa se morajo zgraditi novi akumulacijski zadrževalniki vode. Za njim so se oglašali še drugi prisotni; najprej Milan Repič iz Zipa Lenart, ki je opozoril, da je poplavno ogrožen celo del nove avtoceste in se spraševal o strokovnosti projektantov ter razmišljanje zaključil z besedami, da imajo v porečju Pesnice že bolj namakalni kot izsuševalni sistem, Peter Pribožič s ptujskega KGZ je opozoril na uničenje kmetijskih kultur, ki so več dni pod vodo, kar so potrdili tudi nekateri drugi.

Župana občin v spodnjem toku Pesnice, Rajko Janžekovič iz Dornave in Jože Kokot iz Gorišnice, pa sta se zavzela za prvenstveno poglabitev in s tem rešitev pretočnosti Pesnice v celotnem toku, saj po njunem mnenju reševanje HMS ali gradnja zadrževalni-

kov ne bosta niti malo rešila poplavljanja domov in njiv v njunih občinah, pač pa bo stanje potem na tem območju še hušje, kot je bilo že doslej; zlasti v Dornavi so kleti polovice občanov ob nalivih redno v vodi, samo črpanje vode iz kleti pa ne rešuje ničesar. Kokot je ob tem še dejal: »Poglobitve in s tem večje pretočnosti se je treba lotiti čimprej, ne pa, da bomo najprej čakali na eno študijo, potem se bo pokazala kakšna pomanjkljivost, pa se bo delalo še deset študij, na terenu pa bo Pesnica mirno poplavljal naprej!«

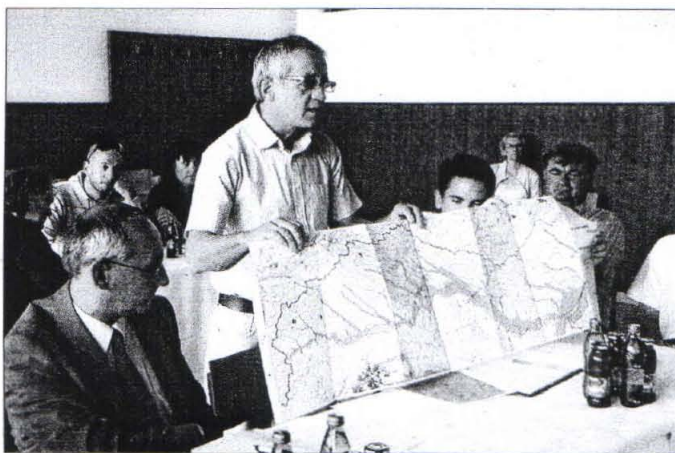
Da so razmišljanja o zgolj eni študiji le pobožne želje, je dala vedeti Veronika Firm, ki je pri ARSO odgovorna za celotno porečje Drave in zelo slikovito orisala, koliko podobnih težav imajo na celotnem območju, da je Pesniško le ena od problematičnih zadev, ki jih je za debele kupe dopisov in da se vse ustavlja pri denarju; po letošnjem re-balansu imajo za reševanje tovrstne problematike na skupno 3500 km² na voljo le 1,2 milijona evrov, saj so jim 300.000 evrov še odvzeli.

Prej riževi nasadi kot študije

Modrovanje vseh udeležencev se je sicer vleklo še kar nekaj časa; kakšnih posebnih sklepov ni bilo.

Ugotovitve, da so vodotoki v pristojnosti MOP, HMS pa v pristojnosti kmetijskega ministrstva, niso novost – kaj naj bi bilo prioriteto rešiti, je ostalo nedorečeno, čeprav bo verjetno res, da bo potrebno najprej izboljšati pretočnost Pesnice, šele potem (ali hkrati) pa se lotiti tudi izboljšave HMS (zlasti zamuljenih jarkov), vprašanje pa je, kdaj bo za eno ali drugo (ali obe rešitvi) kaj denarja v proračunih obeh ministrstev. Kakšnega optimizma glede tega pa ni bilo, čeprav je župan Benko srečanje zaključeval nadvse spravljivo, češ da so zdaj na pravi poti k rešitvi in da morda ne bo potrebno niti poslansko vprašanje vladi. Kot da bi bilo eno poslansko vprašanje res rešitev ... postavljajo se namreč množično tudi za veliko bolj butaste zadeve, kot je tako veliko poplavno ogroženo območje.

No, Pesnica bo očitno lahko še čisto mirno poplavljala najmanj nekaj let. Za kmete pa bo najbolje, če si preračunajo, ali imajo več dni njive na suhem ali pod vodo in če bo obveljala ta druga varianta, potem jim preostane pač samo še gojenje riža. Bo bolj pametno kot čakati na študije.

Smiljan Juvan iz VGB je povedal, da je sistem star že 60 let, da sicer še ni za odpis, da pa bi bilo res dobro najprej rešiti slabo pretočno Pesnico.